

E felhíváshoz, mint a szövegből is kivehető, az erdészeti csoport programján kívül, melyet mi már a múlt füzetben közöltünk, két-két példány bejelentő iv lesz csatolva. E bejelentő iverk a más csoportokétól való könnyű megkülönböztetés végett zöld színű papírra vannak nyomva s hátlapjukon a kiállítás szabályzatát tartalmazzák. A kitöltésnél különösen a szükségelt térnagyság helyes kiszámítására fordítandó figyelem, mert a téregység után fizetett díjak az erdei termékek által képviselt értékekhez képest tetemesek s így túlságosan nagy terület igénybe vétele mellett a költségek jelentékeny összeget tehetnek ki. Egyébiránt megjegyezzük, hogy nagyobb térfogat igénybe vétele mellett a térdíj azon esetben, ha az a tárgyak értékével nem állana arányban, a szabályzatban megállapított-nál kisebb egység szerint fog felszámíttatni.

Végül mi is ismételjük, hogy a bejelentés határideje 1883. deczember végén lejár s hogy ennél fogva későbbi bejelentések csak nagyobb térdíj kiszabása mellett fogadtatnak el.

V a d á s z a t i t á r c z a.

Az 1883-ik évi szarvas-cserkészetek a gödöllői udvari vadászterületen.

I.

Gödöllő, 1883. október hóban.

Mint hogy az 1883-iki agancs-cserkészet végére jutottunk és az országos agancskiállításon a gödöllői hirneves agancsok diszes helyüket már elfoglalták, nem mulaszthatom el, hogy az itteni hirneves és rendkívüli cserkészet eredményéről röviden el ne mondjak néhány szót.

Az idei bőgés nem igen mondható kielégítőnek; leginkább talán azért, mert a szeles és meleg időjárás következtében a

szarvasok csak a késő éjjeli órákban keresték fel a kedvelt üzekedési helyeket, s ez által a cserkészzet némileg nehezzé vált.

Az agancsvadászatot, mint minden évben, most is a Toscánai nagyherceg ő fensége nyitotta meg szeptemberhó 8-án s a folytatás, melyben a gödöllői királyi kastély többi udvari vendégei is részt vettek, októberhó 15-éig tartott.

Összesen elejtetett 69 agancsár, még pedig: 2 drb 20, 4 drb 16, 11 drb 14, 18 drb 12, 29 drb 10, 7 drb 8, 2 drb 6 ágú, s mindezeken felül 2 drb vaddisznó és 9 drb őzbak. Ezek közül: Ő cs. és kir. apost. felsége öt darabot, a Toscanai nagyherceg tizenkilenczet, Lajos bajor herceg hármát, Wallerseé bárónő hármát, idősb gróf Larisch ötöt, báró Nopcsa udvarmester tizenegyet, ifju gróf Larisch ötöt, báró Podmaniczky egyet, Mainieri udvari kamarás hármát, Wiederhoffer udvari tanácsos hatot, Fogler jószágigazgató egyet és az udvari vadász személyzet hat szarvast ejtett el. Súlyra nézve a legnehezebb darab volt a Toscanai nagyherceg ő fensége által Babathon elejtett 12 ágú agancsár, mely egészben 196 kilogrammot nyomott; agancs nagyságra nézve legkiválóbbnak találtatott az ifju gróf Larisch által a baghi erdőrészben elejtett 14 ágú agancsár, melynek agancstávolsága 145 *cm*-t tett. Érdekességre nézve megemlítést érdemel végül az a 20 ágú, melyet Wiederhoffer udvari tanácsos a babathi völgyben terített le.

Az Ő felsége számára fentartott szent-királyi erdőrészben csak egy cserkészzet tartatott, októberhó 13-án délután, s ennek eredménye a fennebb említett öt darab szarvas volt.

Az idei meglehetősen makktermés a gödöllői korona uradalmi erdőségeekben tenyésztett nagy vadnak igen kedvelt eledelt szolgáltat, ezért és mert az idei vadászat eredménye az elejtett vadak számát tekintve a múlt évinél kisebb volt, rendes körülmények között egész biztosan remélhető, hogy a szép vad-

állomány, kivált a kimélet alatt álló szent-királyi vadászterületen, továbbra is fentartatik, daczára annak, hogy az Ő felsége által jóváhagyott elejtési előirányzat szerint — nehogy a vad túlszaporodása által az erdőmivelés megnehezítettessék, — az erdészeti és vadászszemélyzet által még 250 darab tehén lesz e vadász idény alatt elejtendő.

A cserkészetet több kisebb, Gödöllő környékén tervezett hajtóvadászat váltja fel, melynek eredményét a vadászidény végével közölni fogom.

Kallina,

m. k. erdőmester.

II.

Görgény, 1883. szeptember végén.

Egyremásra vagy hat hét gombolyodott le szerencsésen az időnek végtelenségbe rohanó gombolyagáról, mióta életkedvtől pezsgő vérrel ereinkben, s kifejezhetetlen vágygyal szivünkben ismét felkereshetjük Diana istenasszonynak időnként a törvény védelme alá rejtőző gyorslábu kedvenceit. Hat hét hosszú idő! s itt mégis a jó kedvű vadászok élénk zsvivaja, a dévaj hajtók nyers kaczaja s a nyomozó ebek messzire visszhangzó csaholása helyett Hades csendje honol a százados bükkök árnyas terebélyei alatt. Az őzbak méléző tekintete a sűrű serdényből nyugodtan mered a szűk tisztásba, bőven ráér meghányni sanyaru sorsa változó esélyeit. Miért is nem bántak el vele az 1883. XX. törvényczikk szűkmarku alkotói oly előzékenyen, mint egy fajdjérczével; akkor az „Erdészeti Zsebnaptár“ 1884. évfolyama őt is gyönyörű zöld mezőben hozná, holott így mindössze harmadfél havi időt nyerhet családi ügyeinek rendezésére! Nesz hallik — a csacska fekete rigó kapar a száraz lomb között — s a megrémült kis agancsos eszeveszett futással rohan a szirthát ős fenyvesei felé, hogy aztán ott kaczaghasson ijedős természete felett,

mely képzelődő agyvelejét rémek ezreivel népesíti be. Szegény bohó! itt nyugodtan legelhetne, akár a havasalji lakos kertjében is; a sors hatalmas vadászur területére helyezte, ki a harmadfél hónapos szabadságot, pár nap hijával, tizenkettőre emeli, támadás helyett védi, hajsza helyett ápolja. Csak nagyritkán süti itt el egy-egy vadorzó szerszámát s akkor is lakol érte; utána erednek a jól ismert ösvényeken a vadőrök s hárman-négyen elállva utját, elcsipik és megfosztják egyetlen jószágától, puskájától. Puskájától?! Gazdája így nevezi e kovával elsütött rosdás mordályt s méltán, mert az ő kezén a Choke-borre öblén is túltesz s sok őz belefut lövésébe, míg a furcsa szerszám az igazság boszuló kezébe kerül. Dúló vadat békében hagy, mert hát az ilyennek elejtése nagyobb zajjal jár, az orvadász pedig szerény ember, nem vágyik hirnév után. (!) A maczkó és kocza családostól sompolyoghat a rengetegeken keresztül s kényelmesen becsülheti meg lépésről-lépésre a makkot, ha csak vademecumját nem felejtette otthon. S az eredménynyel is megelégedhetik az idén és bizalommal tekinthet a jövő elé, mert a termés igen gyér, még szórványosnak sem mondható, s ilyenkor az erdőgazda — már t. i. a melyik e nevet méltán viseli — nem adja bérbe már csak azért sem, mert keveseli a bérösszeget a — hizlalóért miként sokalja azt a vállalkozó a — koplalóért. Így mindkettő a vaddisznó malmára hajtja a vizet, nem kell osztzkodnia civilizált rokonaival az ég amugy is mostoha áldásán. Csak az a baj, hogy kissé későcskén hull le, s a vesztére felszaporodott pele is sokat elhalász előle; egyelőre hát csak gyökerekkel, apró emlősökkel, rovarokkal tengeti életét, de csemegéül néha-néha felkeresi a havas alján kint kesergő tengerit is. Ez a vigasztalója a medvének is, míg a bükkmakk megéri. Az éhség meggyőző érveinek unszolása alatt éjjente becsempészi irháját ő is az éró termésbe, bár

rendesen már ott várja a gazda. Hanem e találkozás épen nem veszedelmes, a paraszt, még ha volna is neki, nem viszi magával lőfegyverét, mert attól kellene tartania, hogy épen akkor találna elsülni, mikor a lövés irányában vesztegel a maczkó, ez pedig itt baj volna. Hja! Nimród hiába adta fiainak Hunyornak és Magyarnak kezébe a vadak elejtésére szánt dárdát, nyilat; unokája ma már tókával, kereplővel, kürttel védi jószágát s titokban még örül is, hogy a gonosz maczkót házától nem űzheti messze, míg marhája kint tanyázik a havason; mert ott már rossz szomszéd a talpas, mely az enyém-tied közti különbséget sehogy sem bírja felfogni. E sajátságos zenét kissé távolról szereti mind a maczkó, mind a kocza, s a szokatlan harmonia első akkordja kíséretében félszeg menuette lépésekben lejt tova, dicsérve néha a mérnök udvariasságát is, hogy jelző kürtjeivel hozzájárult a felséges mulattatáshoz.

Reggel azután megállapithatja a gazda az éjjeli vendég kivoltát, lágyabb időben nyomáról, szárazabban pedig asztal-etiquettejéről. A vaddisznó ugyanis egyenként hajtogatja le a tengeri legjavának szárát, s lábával lelépve, lakmározik rajta, a medve ellenben felnyalábolja a termést s azt együttesen legyúrva, kényelmesen tetejébe helyezkedik, mint a kinek rendben van a szénája. A takarékoság egyiknek sem tartozik erényei közé, mindegyikük legalább háromszorosát pusztítja el annak, a mennyit különben kifogástalan gyomra megbirna.

A jótartást egyébiránt meghálálja mindkettő. A disznó felturja a gazda havasát, felszedi a pajodot, felfalja az egérfészket; a medve déli álma engesztelhetetlen ellenségének államát dulja fel, szétkaparja a hangyazsombékot s felnyalja hangyástól, tojásostól, mitsem gondolva azzal, hogy e zavar-talan élet nem soká tarthat így.

Most még mély csend tölt el hegyet, völgyet, a maczkó nyugalmát mi sem zavarja. De eljön az idő, midőn megváltozik minden, midőn kürtzó helyett puskaropogás hangzik át egyik hegyoromról a másikra, s midőn a kedélyesség helyett félelem s a közeledő veszély balsejtelme fészkel magát szívébe.

Várnai Sándor.

A f a p i a c z r ó l .

B u d a p e s t , 1883. októberhó 30-án.

(B.) Az építési időszak végéhez közeledvén, a fapiacz nem mutathat oly élénkséget, minő a közelebbi múlt hónapokban nyilvánult, mindazáltal utalnunk kell azon kedvező körülményre, hogy a fapiacz általános helyzete szilárd és árhanyatlás egyáltalában nem tapasztalható.

Az idényszerű termények keresletében ellenben az élénkség annál nagyobb. Nevezetesen a tölgy-, épület- és műszerfa főpiaczán Horvát-Szlavonországban oly eredmények lettek elérve a múlt hó végén a kincstári és beruházási alap erdei terményeire megtartott árveréseknél, melyek kétségtelenül igazolják azon korábbi tudósításainkban foglalt állításaink jogosultságát, melynél fogva a tölgy épület és műszerfa árainak fokozatos emelkedését kilátásba helyeztük. Ugyanis jelzett árveréseknél a becstár felett 26—40⁰/₀-al lett magasabb eredmény elérve, a mely rendkívül kedvezőnek annál is inkább állítható, mert nemcsak a boszniai országos kormány által lett eladásra majdnem egyidejűleg kerek számban 12.000 tölgytörzs kitűzve, hanem ugyancs időbne az szerb királyi kormány is 5.000 darab törzset már is egy horvátországi cégnek eladott, sőt mindkét kormány részéről további eladások is kilátásba helyeztetek, ezenfelül pedig Szlavonia egyik nagybirtokosa Dráva menti birtokán 3.300 holdnyi tölgyes értéke-